

*Frode Kristiansen/FILMRAPPORT/North Cape Cabins
Skolegt. 5/Pb 104, 9751 Honningsvåg.
Tlf.: 91 71 19 64. Epost: post@filmrapport.no*

Nordkapp kommune
Rådhusgata 12
9750 Honningsvåg.

Dato: 08.03.2018.

UTTALELSE TIL PLANFORSLAG VEDRØRENDE OMRÅDEREGULERING AV NORDKAPPHALVØYA.

La meg starte med en kortfattet presentasjon.-

Min egentlige yrkesbakgrunn er innen filmproduksjon, men i 1991 kom jeg inn i turistbransjen gjennom en turistfilm om Nordkapp. Filmen blei oppgradert én gang og noen år seinere lagde jeg en helt ny versjon. Denne er framdeles i salg som DVD.

Samme år, i 1991, startet jeg Nordkapp Safari som besto i å kjøre såkalte Deep Sea Rafting-turer med stor gummibåt. Denne virksomheten avviklet jeg i 2002 og gikk over til hytteutleie med navn North Cape Cabins.

Fra 1991 til ut 2017 var jeg med i Nordkapp Reiseliv, -sist gjennom partnerskapsavtale med Visit Nordkapp. Jeg har hatt verv som styremedlem og vararepresentant i Nordkapp Reiseliv. I det nedlagte Nordkapp Reiselivsforum satt jeg i styret et par år. Jeg er aksjeeier i Visit Nordkapp.

Mitt utgangspunkt for å gi en uttalelse er relativ enkel.

Ved å ha et turistmål av internasjonalt format plassert her bør lokalsamfunnet Nordkapp få sin rimelige andel av de verdiene turisttrafikken genererer. Nordkapp kommune må aktivt medvirke til hvordan turisttrafikken i kommunen -og på selve Nordkapp, håndteres miljø -og kvalitetsmessig.

Med få unntak ønsker turister som kommer hit å besøke Nordkapp. Hvordan alle sider ved platået og anlegget framstår er derfor svært viktig. Opplevs noe negativt er det ikke bare selve Nordkapp og Rica/Scandic (heretter kalt driveren) det går ut over, men alle oss andre blir til syvende og sist skadelidende; både kommunen generelt og vi som er aktører innen turistbransjen. De som arrangerer reiser og de reisende sjøl er "troløse" i den

forstand at oppleves det over tid mye negativt ved et reisemål (-og at ryktene begynner å gå), vendes blikket fort over til alternative steder. Det er utallige destinasjoner i inn -og utland som kjemper om oppmerksomhet. Dessverre er negative mediaoppslag om Nordkapp ikke en sjeldenhet.

Muligheten for å oppnå full kontroll over Nordkapp glapp fra kommunen da man i 1988 ikke klarte å få overtatt eierrettighetene. Kommer muligheten tilbake, i den nå aktuelle prosessen eller i framtida så må man gripe den! Men ut fra en antakelse om at det fortsatt vil være privat driver av Nordkapp så bør man være pragmatisk og se framover mot en symbiose av privat drift og kommunal disposisjon, innflytelse, tilrettelegging og noe samdrift. Begge parter må se seg tjent med at Nordkapp som reisemål utvikles og styrkes. Håndteres dette feil, inkl. en opprivende strid om rettigheter og lovfortolkning, svekkes reisemålet Nordkapp.

I de kommende forhandlingene mellom kommunen og driveren må man være åpne, konstruktive og løsningsorienterte. Begge parter vil tjene på at det blir ro omkring reisemålet. Et godt håndtert Nordkapp vil fortsatt gi driveren betydelige inntekter. Kommunen vil kunne få innflytelse på drifta pluss inntekter på et langt høyere nivå enn det relativt beskjedne beløpet som driveren i dag betaler til Visit Nordkapp.

Hva mener jeg så om de konkrete forholdene på selve platået?

Her kommer punktvis det viktigste av hva jeg mener må løses og hva som skal til.

1. **Adgang til platået** må sikres for alle som ikke ønsker å benytte seg av det som tilbys inne i hallen og at de dermed slipper å betale for dette.
2. **Alle må betale** for å komme inn på området. For motoriserte betales det for parkering og for å dekke de utgiftene Friluftsløven gir adgang til å ta betalt for (vedlikehold, sikring o.a.). Ikke-motoriserte skal også betale, men sjølsagt fratrukket parkeringsdelen. For begge grupper må det informeres om hva man betaler for - og det på en slik måte (=så grundig) at alle besøkende får det med seg.
3. **Innbyggere i Nordkapp** (medbringende bostedsbevis) skal slippe gratis inn på området inkl. fri parkering.
4. **Parkeringsplassen** gis en betydelig oppgradering. Det etableres ei ordning som sikrer at dette ikke blir en "campingplass"; for eksempel med tidsbegrenset opphold. Parkeringsplassen får et eget servicebygg med toalett, vann m.m.
5. **Selve platået** tilrettelegges med diverse tiltak som f.eks. flere grusede felt og "ledestier" der hvor folk erfaringsmessig ferdes mest. Dette for å få minst mulig slitasje på den sparsomme vegetasjonen.
6. **Driver** innfører ei ordning med inngangspenger til Nordkapphallen og/eller tar betaling for å se Nordkappfilmen, besøke Grotten inklusive de historiske tablåene -og for eventuelt annet driver måtte etablere av tilbud. Utfordring for driver er her å befeste hallen som et mer attraktivt

opplevessenter enn det er i dag.

7. **Drivers faktiske monopol** vedrørende tilbud på Nordkapp løses delvis opp ved å etablere enten et frittstående bygg eller en seksjon fysisk knyttet til hallen. Bygget disponeres/eies av kommunen og inneholder ei informasjonsavdeling (drevet av Visit Nordkapp?) og x-antall salgsavdelinger/rom for lokale næringsdrivende. Disse leies ut for eksempelvis 5 år av gangen så det kan bli ei rullering blant de som ønsker å bruke tilbudet.
8. **Kommunen og driver** starter konstruktive forhandlinger om hvordan få etablert denne nyordninga inklusive hvordan inntektene fra parkering og besøkende skal disponeres.

Når man så er blitt enige og alt er klart til ny drift etablerer kommunen og driver en samarbeidskomité. Komitéen møtes etter behov for å se på hva som eventuelt kan forbedres/endres.

Jeg avslutter denne delen med et par fortellinger fra meg som en liten aktør i bransjen, men som likevel har tett personlig kontakt med 2-300 gjester hvert år. -Først 45 år tilbake.

Som student hadde jeg i 1973 sommerjobb med å kreve inn penger fra turistene for å kjøre opp til Nordkapp. Bomstasjonen sto da et stykke før man kommer til Kjæftavannet. På den tida var det vel ikke bomstasjoner av noen art hverken innen -eller utenlands, ikke for veibruk eller for å besøke severdigheter. Ofte fikk vi reaksjoner tilbake om man virkelig måtte betale for å komme ut til Nordkapp. Når vi så forklarte at pengene var med på å betale for bygginga av en ren turistvei som kunne bringe dem til Nordkapp og ikke hadde noe med inngangspenger til platået å gjøre, var det alltid full aksept for dette. I dag vet vi at det er sterke reaksjoner på å måtte betale en helt urimelig pris for (å parkere) samt kunne bevege seg rundt i naturen på Nordkapp for de som har interesse bare av dette.

I kontakt med mine hyttegjester etter deres Nordkappbesøk, er det fire forhold som går igjen; ikke hos samtlige, men fra så mange at jeg begynner å bli bekymret ut fra det jeg nevnte tidligere om at måten platået/hallen drives på vil ha betydning for oss alle her.

Positivt er det alltid naturopplevelsen som framheves.

Negativt er det 1) prisnivået for å komme inn på området. 2) at man synes uteområdet ikke er særlig innbydende; ustelt, smårask, lite attraktivt - er ord som går igjen. Og 3) at hallen interiørt oppleves som en kommersiell turistmaskin, med svært høyt prisnivå i butikk og kafé -og uten særlig markering av lokal kultur og egenart.

Diverse forhold på vei til Nordkapp:

Det er mye å ta fatt i for å gjøre "opptakten" til Nordkapp så bra og attraktiv som mulig. Jeg har synspunkt på et par av turstiene av det som planforslaget nevner, men vil også strekke dette litt lenger "bakover" - for å si det sånn. Dette siste berøres ikke direkte av planforslaget, men hører med i helhetsbildet av Nordkapp kommune som reisemål.

Tur til Knivskjellodden(*) må starte med at nåværende parkeringsplass får sanitær -og renovasjonstilbud. Det må gis god og tydelig informasjon om hva turgåerne kan vente seg av skiftende vær, nødvendig type utstyr o.a. Stien må ikke bli opprustet til beredskapsvei. Det holder med å ordne den der det er behov (steinsetting i våte områder o.a.) pluss oppmerking som gjør det umulig å uforvarende kunne forlate stien. -Jeg har hatt gjester som mistet stien i veldig tett tåke som brått kom på. Sikkerhet for ofte uvante turgåere er viktig. Bål plass/gapahuk/sanitær/renovasjon må ikke etableres. Sjøl om mange går til odden må turen være minst mulig preget av menneskelige inngrep. Hvis behov for å rydde opp etter turgåere kan det ordnes ved å sende noen ut hver sommer.

Tunes, som det kulturminnet det er, må bevares. Jeg vil tro at de som vil ha en lang tur har "nok" med Knivskjellodden 1,6 km nord for platået og det er bare derfra man på avstand kan ta bilder av Nordkapp. De få som er svært interessert i å utforske øya, og har tid nok, vil sikkert finne fram både til Tunes og andre mer bortgjømte naturattraksjoner. Tunes må skiltes som kulturminne sjøl om få tar turen dit.

Opprydding/forskjøning langs hovedveien gjennom hele kommunen og fram til Nordkapp må til. Her er det svært mye å ta fatt på. Det vil føre for langt å nevne alt; ved en tur langs veien ser man fort hva som må gjøres. Men konkret vil jeg nevne de **steinvarden** som bygges over alt, også på Nordkapp. De er svært skjemmende og ødelegger også ofte et område rundt varden hvor man har hentet stein. -Dette fenomenet begynner helt inne i Porsanger kommune. I flere veiskråninger er det også **skrevet navn o.a.** ved hjelp av stein hentet i nærheten. Og så har vi "Kråkeslottet" på Sarnes...

Raste/utsiktsplasser er praktisk talt total mangelvare på vei mot Nordkapp. Begynner man ved Nordkaptunnelen og drar helt til Nordkapp er det svært mange steder som vil være meget passende for etablering med sittebenk(er), bord, enkel renovasjon og pyntet med steinsettinger o.a. -Og stein har vi nok av. En håndfull steder burde vært plukket ut til formålet.

Generell forskjøning både i Honningsvåg og i fiskeværerne ligger langt tilbake å ønske. På avstand ser alle stedene idylliske og fine ut, men når man kommer inn blant husene er det virkelig mye å ta fatt på. Oppussing av fasader, beplantning, steinsetting, fjerning av ugress, oppsamling av allskens trevirke, metallrester (faktisk også søppel) som "flyter" rundt. Og-så-videre...

Elvedalen i Honningsvåg er vel det største neglisjerte området i kommunen. Slipp løs en landskapsarkitekt der og man vil etterpå kunne få et fantastisk tur-og rekreasjonsområde for både turister og innbyggere.

Det er så mye mer jeg kunne pekt på i det å få hele kommunen til å framstå mer attraktiv for turistene inklusive å gi tilgang til flere naturopplevelser og "skjulte" attraksjoner. Men siden jeg allerede har beveget meg ut over det som planforslaget berører, stopper jeg her...

Med hilsen

Frode Kristiansen

(sign.).

FILMRAPPORT

North Cape Cabins

(*): Jeg benytter anledninga til å peke på at Knivskjellodden egentlig heter Knivskjærrodden. Kanskje burde man bruke anledninga nå ved område-regulering til å gå tilbake til riktig navn...